

Sygn. akt VIII C 487/22

/

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2023 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Asesor sądowy Justyna Stelmach

Protokolant: sekr. sąd. Katarzyna Górniak

po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 2023 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa P. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

- zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 5.755,17 zł (pięć tysięcy siedemset pięćdziesiąt pięć złotych siedemnaście groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 kwietnia 2022 roku do dnia zapłaty;
- zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.422,99 zł (dwa tysiące czterysta dwadzieścia dwa złote dziewięćdziesiąt dziewięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tej kwoty od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;
- zwraca ze Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi:
  - na rzecz powoda kwotę 494,01 zł (czterysta dziewięćdziesiąt cztery złote jeden grosz);
  - na rzecz strony pozwanej kwotę 700 zł (siedemset złotych)

tytułem zwrotu niewykorzystanych zaliczek,

Sygn. akt VIII C 487/22

UZASADNIENIE

W dniu 13 lipca 2022 roku powód P. S., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wytoczył przeciwko (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W. powództwo o zapłatę kwoty 5.755,17 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 kwietnia 2022 roku do dnia zapłaty, ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu pełnomocnik wskazał, że w dniu 31 stycznia 2022 roku miało miejsce zdarzenie drogowe, w wyniku którego uszkodzeniu uległ samochód marki M. (...) (klasa D) o nr rej. (...), należący do A. M.. W związku z powstałą szkodą poszkodowana wynajęła pojazd zastępczy marki M. (...), tj. tej samej klasy co uszkodzony, na okres od dnia 1 lutego 2022 roku do dnia 9 marca 2022 roku (36 dni), który użytkowała w takim samym zakresie, jak samochód uszkodzony. Stawka dobową wyniosła 189 zł netto

(232,47 zł brutto), zaś koszt całego najmu 8.368,92 zł. Po nabyciu wierzytelności od poszkodowanej powód wezwał pozwanego, będącego ubezpieczycielem sprawcy szkody w zakresie OC, do zapłaty należności z tytułu najmu pojazdu zastępczego. Ubezpieczyciel uznał swoją odpowiedzialność co do zasady i wypłacił świadczenie pieniężne w wysokości 922,50 zł. Pozwany uwzględnił wyłącznie 6 dni najmu oraz zweryfikował stawkę dobową do kwoty 153,75 zł brutto. Wezwany do zapłaty uzupełniającej kwoty 7.466,421 zł pozwany dopłacił 1.691,25 zł ostatecznie uznając zasadność najmu w okresie 17 dni. Pełnomocnik wyjaśnił ponadto, że poszkodowana na etapie zawierania umowy najmu pojazdu nie dysponowała informacjami od pozwanego na temat pojazdu zastępczego i jakakolwiek późniejsza propozycja była już nieaktualna, ponieważ poszkodowana była już związana umową z powodem.

(pozew k. 5-8)

W odpowiedzi na pozew pozwany, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu pełnomocnik nie kwestionując zdarzenia rodzącego odpowiedzialność pozwanego oraz uprawnienia poszkodowanej do skorzystania z pojazdu zastępczego wyjaśnił, że pozwany uznał za zasadny najem w okresie 17 dni. Obejmował on: 11 dni od rozpoczęcia najmu (1.02) do dnia przekazania oceny technicznej (12.02), 1 dzień wolny od pracy (13.02), 2 dni na organizację części zamiennych (14-15.02), 2 dni na naprawę pojazdu (16-17.02), 1 dzień organizacyjny. Jednocześnie pozwany zweryfikował stawkę dobową najmu do poziomu 125 zł netto, za którą oferował wynajęcie auta osobie poszkodowanej. Pełnomocnik dodał, że w sytuacji, w której dłużnik oferuje poszkodowanemu zorganizowanie określonej usługi rekompensującej poniesioną szkodę, a osoba ta bez żadnego powodu z oferty tej nie korzysta, to nie sposób uznać za pozostające w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem koszty przewyższające te, które poszkodowany byłby zobowiązany ponieść, gdyby z oferty tej skorzystał. W konsekwencji wybór przez poszkodowaną rażąco wyższej oferty należy postrzegać jako naruszenie art. 354 § 2 k.c.

(odpowiedź na pozew k. 39-42)

W toku procesu stanowiska stron nie uległy zmianie. Pełnomocnik powoda uzupełniająco podniósł, że poszkodowana nie dysponowała własnymi środkami pieniężnymi umożliwiającymi jej zlecenie wcześniejszej naprawy pojazdu. Ponadto zaprzeczył, aby poszkodowana otrzymała pismo pozwanego z dnia 2 lutego 2022 roku wraz z informacją na temat wynajmu pojazdu zastępczego dodając, że pozwany nie przedstawił dowodów na doręczenie rzezonego pisma czy to pocztą tradycyjną, czy też przez pocztę email.

(pismo procesowe k. 50-55, protokół rozprawy k. 66-67, k. 111)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31 stycznia 2022 roku doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego uszkodzeniu uległ samochód marki M. (...) o nr rej. (...), będący własnością A. M.. Z uwagi na charakter uszkodzeń (urwany zderzak oraz ostre krawędzie) przybyli na miejsce kolizji funkcjonariusze policji nakazali poszkodowanej wezwanie lawety.

Sprawca kolizji posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego STU E. Hestia.

(zeznania świadka A. M. 00:03:55-00:16:12 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 3 stycznia 2023 roku, z akt szkody: elektroniczna notatka informacyjna o zdarzeniu drogowym, oświadczenie sprawcy kolizji, polisa OC; okoliczności bezsporne)

Dzień po zdarzeniu A. M. podjęła próbę zgłoszenia szkody pozwanemu.

W tym celu kilkakrotnie dzwoniła na infolinię, za każdym razem jednak połączenie było rozłączane po długim czasie oczekiwania na zgłoszenie się konsultanta. Wówczas postanowiła na własną rękę znaleźć wypożyczalnię pojazdów zastępczych w Internecie, auto takie było jej bowiem niezbędne na co dzień. Zależało jej aby samochód był tej samej

klasy co uszkodzony, wyposażony w automatyczną skrzynię biegów, dostępny od ręki, a sam najem bezgotówkowy. W ten sposób poszkodowana natrafiła na firmę powoda, którego oferta przewidywała najniższą stawkę dobową, brak było kaucji i limitu km.

W dniu 1 lutego 2022 roku A. M. zawarła z powodem umowę najmu pojazdu zastępczego marki M. (...) z automatyczną skrzynią biegów. Umowa została zawarta na czas oznaczony - do wypłaty odszkodowania przez firmę ubezpieczeniową na naprawę samochodu z przedłużeniem maksymalnie na czas niezwłocznej naprawy. Stawka dobowa najmu została określona na kwotę 189 zł netto + VAT. Umowa nie przewidywała udziału własnego w szkodzie. Pojazd zastępczy został podstawiony pod dom najemczynie.

Po wynajęciu samochodu zastępczego poszkodowana kontynuowała próby zgłoszenia szkody, a ostatecznie zdecydowała się uczynić to za pośrednictwem formularza internetowego, w treści którego wskazała, że chce wynająć pojazd zastępczy. Dzień po dokonaniu zgłoszenia skontaktował się z nią przedstawiciel pozwanego z zapytaniem, czy chce wynająć auto zastępcze. A. M. odpowiedziała wówczas, że dysponuje już takim pojazdem i na tym rozmowa na ten temat się zakończyła. Rozmówca podziękował za otrzymaną informację oraz przekazał poszkodowanej numer kontaktowy do likwidatora szkody, z którym udało jej się połączyć wyłącznie raz. Poszkodowana nie miała innego kontaktu z pozwanym ubezpieczycielem.

(zeznania świadka A. M. 00:03:55-00:16:12 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 3 stycznia 2023 roku, umowa najmu k. 10, protokół zdawczo-odbiorczy k. 11, oświadczenie k. 12, z akt szkody: podsumowanie zgłoszenia szkody; okoliczności bezsporne)

W piśmie z dnia 2 lutego 2022 roku pozwany potwierdził przyjęcie zgłoszenia szkody. W załączonej do pisma informacji na temat najmu pojazdu zastępczego wskazał, że wynajem nie wiąże się z koniecznością angażowania własnych środków pieniężnych, rozliczenie odbywa się bezgotówkowo, brak jest kaucji, limitu km, że w przypadku szkody częściowej okres najmu nie powinien być dłuższy od czasu obiektywnie niezbędnego do naprawy uszkodzonego pojazdu. Ponadto pouczył, że w przypadku samodzielnie zorganizowanego wynajmu, udokumentowane koszty mogą zostać uznane w takiej wysokości, w jakiej ubezpieczyciel poniósłby je, gdyby sam organizował najem. Dla klasy pojazdu (...) stawka dobową została określona na kwotę 125 zł netto. W aktach szkodowych brak jest potwierdzenia przesłania przedmiotowego pisma osobie poszkodowanej.

(z akt szkody: pismo z dnia 2.02.2022)

W toku postępowania likwidacyjnego pozwany w dniu 8 lutego 2022 roku dokonał oględzin uszkodzonego pojazdu, a w dniu 12 lutego 2022 roku przesłał poszkodowanej wycenę szkody. W wiadomości email z dnia 17 lutego 2022 roku A. M. zwróciła się do pozwanego z zapytaniem, kiedy zostanie wydana decyzja o wypłacie odszkodowania.

W dacie 21 lutego 2021 roku pozwany ponownie przesłał kosztorys ofertowy. Pismem z dnia 22 lutego 2022 roku, doręczonym w dniu 25 lutego 2022 roku, A. M. wezwała pozwanego do zapłaty w terminie 7 dni kwoty 18.794,60 zł odszkodowania w celu szybkiego rozpoczęcia naprawy uszkodzonego pojazdu. Kwota ta wynikała ze sporządzonej na zlecenie poszkodowanej kalkulacji naprawy. W odpowiedzi, decyzjami z dnia 1 i 2 marca 2022 roku pozwany poinformował poszkodowaną o przyznaniu odszkodowania w wysokości 10.793,32 zł. Kwota ta została wypłacona 3 marca 2022 roku.

Wynajęty pojazd poszkodowana użytkowała do dnia 9 marca 2022 roku. Samochód ten został zdany po zakończeniu naprawy.

Decyzją z dnia 1 kwietnia 2022 roku pozwany poinformował o dopłacie odszkodowania w kwocie 2.906,68 zł zgodnie z zawartą z poszkodowaną ugodą.

(zeznania świadka A. M. 00:03:55-00:16:12 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 3 stycznia 2023 roku, protokół zdawczo-odbiorczy k. 11, oświadczenie k. 12, z akt szkody: korespondencja email, reklamacja wraz z kalkulacją naprawy, pismo z dnia 21.02.2022, decyzja ubezpieczeniowa, ugoda; okoliczności bezsporne)

Na mocy umowy przelewu wierzytelności z dnia 9 marca 2022 roku A. M. zbyła na rzecz powoda P. S. wierzytelność pieniężną przysługującą jej wobec pozwanego z tytułu najmu pojazdu zastępczego w związku z likwidacją szkody z dnia 31 stycznia 2022 roku na pojeździe marki M. o nr rej. (...). Przedmiotową wierzytelność powód nabył wraz ze wszystkimi prawami z nią związanymi.

W tej samej dacie powód wystawił fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 8.368,92 zł z tytułu najmu pojazdu zastępczego marki M. w okresie od 01.02.2022 do 09.03.2022, z terminem płatności do dnia 16 marca 2022 roku. Dzień później powód przesłał pozwanemu umowę cesji wraz z fakturą.

(faktura k. 9, umowa przelewu wierzytelności k. 13, wydruk z poczty email k. 14, okoliczności bezsporne)

Po otrzymaniu faktury, decyzją z dnia 24 marca 2022 roku pozwany poinformował o przyznaniu odszkodowania z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego w kwocie 922,50 zł. Wyjaśnił, iż zaakceptował 6-dniowy okres najmu obejmujący: 2 dni od daty oględzin pojazdu do dnia przekazania kosztorysu, 2 dni organizacyjne oraz 2 dni (...), a także zweryfikował stawkę dobową do kwoty 125 zł netto, za którą wynająłby pojazd, gdyby uszkodzona zgłosiła mu taką potrzebą.

(decyzja k. 17-19, potwierdzenie transakcji k. 20, okoliczności bezsporne)

Pismem z dnia 29 marca 2022 roku, doręczonym w dniu 31 marca 2022 roku, powód wezwał pozwanego do zapłaty w terminie 7 dni kwoty 7.446,42 zł tytułem uzupełniającego odszkodowania z tytułu najmu pojazdu zastępczego. W odpowiedzi, decyzją z dnia 7 kwietnia 2022 roku ubezpieczyciel poinformował o dopłacie odszkodowania w wysokości 1.691,25 zł. Ostatecznie pozwany uznał za zasadny 17-dniowy okres najmu obejmujący: 11 dni od daty rozpoczęcia najmu do dnia przekazania kosztorysu, 1 dzień wolny od pracy, 2 dni na organizację części zamiennych, 2 dni (...), 1 dzień organizacyjny.

(wezwanie do zapłaty k. 21, potwierdzenie nadania i odbioru przesyłki k. 22-22v., decyzja k. 23-25, potwierdzenie transakcji k. 26)

Uszkodzenia samochodu marki M. skutecznie eliminowały go z ruchu drogowego – pojazd po szkodzie nie był jezdny.

Technologiczny czas naprawy pojazdu M. wynosił 3 dni.

Uzasadniony i celowy okres najmu pojazdu zastępczego, przy uwzględnieniu czasu naprawy pojazdu, oczekiwania na oględziny i kosztorys naprawy, czasu na znalezienie warsztatu naprawczego i na uzgodnienie kosztów naprawy, zamówienia i oczekiwania na części oraz przebiegu postępowania likwidacyjnego (w tym daty wypłaty odszkodowania), przypadał na okres od dnia 1 lutego do dnia 10 marca 2022 roku, a więc wynosił 38 dni.

Ekonomicznie uzasadnione stawki dobowe za najem pojazdu zastępczego w klasie D z automatyczną skrzynią biegów mieściły się w granicach od 195 zł netto (239,85 zł brutto) do 382,11 zł netto (470 zł brutto).

(pisemna opinia biegłego sądowego k. 78-93)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, w tym w aktach szkody, których prawdziwości ani rzetelności ich sporządzenia nie kwestionowała żadna ze stron. Sąd oparł się również na spójnych i logicznych zeznaniach świadka A. M. opisała przebieg zdarzenia szkodowego oraz działania, jakie podjęła po kolizji, w tym podejmowane przez nią próby kontaktu z ubezpieczycielem. Wyjaśniła, w jaki sposób doszło do wynajęcia pojazdu zastępczego od powoda oraz jakimi kryteriami kierowała się

przyjmując jego ofertę. Depozycje świadka nie były kwestionowane przez stronę pozwanego, dlatego też nie znajdując przesłanek do podważenia ich wiarygodności Sąd uznał, że mogą stanowić one podstawę ustaleń faktycznych. Ponadto Sąd oparł się na pisemnej opinii biegłego sądowego T. B.. Oceniając opinię biegłego Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania zawartych w jej treści wniosków, opinia ta była bowiem rzetelna, jasna, logiczna oraz w sposób wyczerpujący objaśniająca budzące wątpliwości kwestie. Opinia ta w pełni odnosiła się do zagadnień będących jej przedmiotem, wnioski biegłego nie budzą przy tym wątpliwości w świetle zasad wiedzy oraz doświadczenia życiowego, a jednocześnie opinia została sporządzona w sposób umożliwiający prześledzenie - z punktu widzenia zasad wiedzy, doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania - analizy przez biegłego zagadnień będących jej przedmiotem. Wydając opinię biegły oparł się na zgromadzonym w aktach sprawy materiale dowodowym, w tym na dokumentacji sporządzonej w toku procesu likwidacji szkody. Wnioski biegłego nie były kwestionowane przez strony procesu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie w całości.

W niniejszej sprawie znajdują zastosowanie zasady odpowiedzialności samoistnego posiadacza mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody statutowane w przepisie art. 436 k.c., oraz – w związku z objęciem odpowiedzialności posiadacza pojazdu obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej – przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zwana dalej ustawą. W kwestii zakresu szkody i odszkodowania obowiązują reguły wyrażone w przepisach ogólnych księgi III Kodeksu cywilnego, tj. przepisy art. 361 § 2 k.c. oraz art. 363 k.c. Zastosowanie w przedmiotowej sprawie znajdują także przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące ubezpieczeń majątkowych.

W myśl przepisu art. 822 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zaś zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy, zakład ubezpieczeń zobowiązany jest do wypłaty odszkodowania z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczyciel odpowiada w granicach odpowiedzialności sprawcy szkody – odpowiada za normalne następstwa działania bądź zaniechania, z którego szkoda wynikła. Wysokość odszkodowania winna odpowiadać rzeczywistym, uzasadnionym kosztom usunięcia skutków wypadku, ograniczona jest jedynie kwotą określoną w umowie ubezpieczenia (art. 824 § 1 k.c., art. 36 ustawy).

Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu (art. 35 ustawy). Zakład ubezpieczeń w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej wynikającej z umowy ubezpieczenia przejmuje obowiązki sprawcy wypadku. Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń nie może wykraczać poza granice odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem, ale również nie może być mniejsza niż wynikła na skutek ruchu pojazdu mechanicznego szkoda. W sferze odpowiedzialności odszkodowawczej podstawowym założeniem wszelkich rozważań jest z reguły zasada pełnego odszkodowania. Wynika z niej, że wszelka szkoda wyrządzona przez posiadacza lub kierowcę pojazdu mechanicznego, powinna być w świetle obowiązujących przepisów prawa pokrywana przez zakład ubezpieczeń w ramach obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń (art. 19 ust. 1 ustawy, art. 822 § 4 k.c.).

W przedmiotowej sprawie bezspornym między stronami był fakt zaistnienia zdarzenia komunikacyjnego z dnia 31 stycznia 2022 roku, w wyniku którego uszkodzony został należący do A. M. samochód marki M.. Do zdarzenia drogowego doszło

z winy osoby ubezpieczonej w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym Towarzystwie (...). Przedmiotem sporu nie była zatem zasada odpowiedzialności pozwanego za przedmiotową szkodę, ubezpieczyciel nie kwestionował również uprawnienia poszkodowanego do skorzystania z pojazdu zastępczego. Osłą sporu w niniejszej sprawie była wysokość stawki dobowej najmu oraz jego okres.

Odnosząc się do zarzutów pozwanego godzi się przypomnieć, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego. Jednakże, jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały 7 sędziów z dnia 17 listopada 2011 roku (III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28), nie wszystkie wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym mogą być refundowane. Istnieje bowiem obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 354 § 2 k.c., art. 362 k.c. i art. 826 § 1 k.c.). Na ubezpieczycielu ciąży w związku z tym obowiązek zwrotu wydatków celowych

i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się wyeliminować w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika. Nie jest celowe nadmierne rozszerzanie odpowiedzialności odszkodowawczej i w konsekwencji gwarancyjnej ubezpieczyciela. W tożsamy sposób wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia

15 lutego 2019 roku (III CZP 84/18, OSNC 2020/1/6), akcentując, że w ramach tego obowiązku powinnością poszkodowanego, jako wierzyciela, jest lojalne postępowanie na etapie likwidacji szkody przez ograniczanie zakresu świadczenia odszkodowawczego ubezpieczyciela, a nie zbędne powiększanie wysokości szkody. Brak podjęcia takich działań mimo, że leżały w zakresie możliwości poszkodowanego, nie może zwiększać odszkodowania należnego od ubezpieczyciela zobowiązanego do naprawienia szkody. W tym zakresie należy proporcjonalnie wyważyć interesy poszkodowanego i ubezpieczyciela kierując się standardem rozsądnie myślącej osoby, która określone zachowanie uznałaby za celowe, konieczne i racjonalne ekonomicznie. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2017 roku (III CZP 20/17, OSNC 2018/6/56), wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania z takiego pojazdu są objęte odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione. Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy przypomnienia wymaga, że przed wynajęciem auta zastępczego poszkodowana podjęła kilkukrotnie próbę telefonicznego zgłoszenia szkody, która okazała się nieskuteczna. Z uwagi na powyższe oraz potrzebę wynajęcia pojazdu, A. M. zdecydowała się na własną rękę poszukać firmy, z którą mogłaby zawrzeć umowę w tym zakresie i w ten sposób natrafiła na ofertę powoda, która była dla niej atrakcyjna. W ocenie Sądu zeznania poszkodowanej dają podstawę do wniosku, że przedsięwzięła ona działania, jakich można oczekiwać od osoby poszkodowanej w zdarzeniu drogowym, tj. w pierwszej kolejności podjęła próbę zgłoszenia szkody, a dopiero gdy ta okazała się nieudana rozpoczęła poszukiwania auta zastępczego. Zdaniem Sądu nie sposób przy tym uznać, aby przedstawiona przez powoda oferta była niekorzystna skoro dobową stawką najmu wynoszącą 189 zł netto plasowała się poniżej dolnego zakresu obserwowanych stawek rynkowych za wynajem pojazdu segmentu D, co wprost wynika z opinii biegłego.

W konsekwencji Sąd przyjął, że A. M. podjęła działania mające na celu minimalizację rozmiarów szkody. Depozycje świadka nie były przy tym podważane przez pozwanego, dlatego też Sąd uznał je za wiarygodne. O czym była już mowa, w świetle obowiązującego orzecznictwa Sądu Najwyższego, wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania z takiego pojazdu są objęte odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione. W realiach niniejszej sprawy wynajęcie przez A. M. samochodu marki M. było celowe, pojazd ten był bowiem tożsamej klasy co uszkodzony, ale także ekonomicznie uzasadnione, skoro poszkodowana wybrała ofertę, która plasowała się poniżej rynkowych stawek dla segmentu D. Niezależnie od powyższych rozważań zwrócić należy uwagę, że

w zgłoszeniu szkody, które miało miejsce już po tym, jak poszkodowana wynajęła auto zastępcze, wskazała ona, że samochodu takiego potrzebuje (nie polegają zatem na prawdziwie twierdzenia pozwanego z decyzji z dnia 24 marca 2022 roku, które sugerują, że poszkodowana nie zgłosiła takiej potrzeby). Jak wynika z jej relacji, dzień później skontaktował się z nią przedstawiciel pozwanego, który powołując się na druk zgłoszenia szkody zapytał, czy potrzebuje ona pojazd zastępczy. A. M. odpowiedziała wówczas, że dysponuje już takim pojazdem i na tym stwierdzeniu rozmowa na temat najmu się zakończyła. W ocenie Sądu takie zachowania pozwanego jest nie tylko całkowicie nieprofesjonalne, ale w istocie dobitnie pokazuje, że w rzeczywistości jego wolą nie było zorganizowanie dla poszkodowanej auta zastępczego. Zwrócić należy uwagę, że pracownik pozwanego nie zapytał rozmówczynie, gdzie, za jaką stawkę i na jakich warunkach wynajęła samochód zastępczy, nie poinformował jej o możliwości podmiany pojazdu, nie przedstawił oferty najmu ze strony ubezpieczyciela, wreszcie nie pouczył jej, że w przypadku wynajęcia auta na własną rękę przez poszkodowanego koszt najmu może podlegać weryfikacji. Jak wyjaśnił zaś Sąd Okręgowy w Łodzi (wyrok z dnia 19 lipca 2019 roku, XIII Ga 1648/18, L.), w sytuacji, w której ubezpieczyciel powziął wiadomość o tym, że poszkodowany jest już najemcą auta zastępczego, jego powinnością jest przedstawienie poszkodowanemu informacji odnośnie zasad najmu pozwalających na porównanie chociażby w minimalnym stopniu warunków korzystania z auta zastępczego u obu podmiotów, aby poszkodowany mógł je porównać i racjonalnie ocenić zasadność dalszego korzystania z auta zastępczego u dotychczasowego wynajmującego ewentualnie podjąć decyzję o zmianie tego podmiotu. Zaniechanie tych powinności ubezpieczyciela nie może obciążać negatywnymi skutkami podmiotu poszkodowanego. Sąd ma oczywiście świadomość, że pozwane Towarzystwo (...) nie prowadzi działalności w zakresie wynajmowania pojazdów zastępczych i trudno oczekiwać od niego, aby przedstawiał on poszkodowanym oferty najmu

w rozumieniu Kodeksu cywilnego. Niemniej jednak profesjonalny charakter prowadzonej przez pozwanego działalności ubezpieczeniowej oraz fakt, że proponuje on zorganizowanie auta zastępczego przemawia za uznaniem, że propozycja taka winna zostać sformułowana przynajmniej w taki sposób, aby pozwalała osobom poszkodowanym zorientowanie się co do konkretnych warunków najmu. Poszkodowany nie ma bowiem obowiązku korzystania z propozycji ubezpieczyciela sprawcy szkody i może wynająć pojazd na własną rękę. Oczywiście od poszkodowanego należy oczekiwać, że w ramach ustawowego obowiązku współpracy z dłużnikiem (ubezpieczycielem) dokonany przez niego wybór będzie rozważny, ekonomicznie uzasadniony, aby jednak poszkodowany mógł takiego rozważnego wyboru dokonać musi mieć on realną możliwość porównania oferty ubezpieczyciela z innymi, mającymi charakter rynkowy. W realiach rozpoznawanej sprawy A. M. możliwości przeprowadzenia takiej weryfikacji została całkowicie pozbawiona. Zwrócić należy uwagę, że poszkodowana nie tylko nie otrzymała stosownej informacji na temat najmu w rozmowie z przedstawicielem pozwanego, ale również nie dostała żadnej pisemnej informacji w tym zakresie. Wprawdzie pozwany argumentował w odpowiedzi na pozew, że oferował poszkodowanej wynajęcie samochodu zastępczego, to jednak w sprawie brak jest jakichkolwiek dowodów na to, że pismo w tej sprawie datowane na dzień 2 lutego 2022 roku zostało jej przesłane i doręczone. Przypomnienia wymaga, że powód kwestionował takie doręczenie, a sama poszkodowana zeznała, że poza jedną rozmową z pracownikiem pozwanego i likwidatorem szkody nie miała innego kontaktu z ubezpieczycielem. Jedynie zatem na marginesie wyjaśnienia wymaga, że przedstawiony cennik nie poddaje się weryfikacji, brak jest bowiem dowodu na to, że stawki te miały realny charakter. Zaznaczyć również należy, że pozwany zastrzegł, że „udokumentowane koszty mogą zostać uznane

w takiej wysokości, w jakiej C. poniosłaby je, gdyby ten wynajem był organizowany przy pomocy C.” oraz że „zwrot kosztów może nastąpić według cen akceptowanych przez C.”. Użyte przez pozwanego sformułowania nie przesądzają zatem, że

w każdym przypadku weryfikacja taka musi nastąpić, słowa „mogą”, „może” niewątpliwie świadczą bowiem wyłącznie o możliwości takiej weryfikacji. Jednocześnie pozwany nie wyjaśnił, w jakich przypadkach weryfikacja taka nastąpi, a w jakich nie. Nawet zatem

w sytuacji, w której poszkodowana otrzymałaby pismo z dnia 2 lutego 2022 roku i tak nie dysponowałaby wiedzą na temat tego, czy przyjęta przez nią oferta powoda podlegałaby weryfikacji przez pryzmat warunków ubezpieczyciela, czy też nie. Finalnie odwołując się do stanowiska Sądu Okręgowego w Łodzi wyrażonego w wyroku z dnia 29 kwietnia 2019 roku (XIII Ga 1307/18, L.) wskazać należy, że w sytuacji, w której poszkodowany najmuje pojazd zastępczy na wolnym rynku i najem ten jest udokumentowany, to na stronie pozwanej spoczywa ciężar dowodu, że taka stawka jest nierynkowa i zawyżona (tak również SO

w Ł. w wyroku z dnia 22 lipca 2019 roku, XIII Ga 1543/18, L.). Powinności tej pozwany sprostać nie zdołał, o czym była już bowiem mowa, stawka powoda plasowała się poniżej stawek rynkowych.

O czym była już mowa, ubezpieczyciel nie zgadzał się również z okresem najmu.

W orzecznictwie podnosi się, że okres najmu podlegający refundacji odpowiada okresowi koniecznemu i niezbędnemu do naprawy pojazdu (por. m.in. wyrok SN z dnia 5 listopada 2004 roku, II CK 494/03, L.). Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 września 2004 roku (IV CK 672/03, L.), szkodę majątkową stanowi dopiero utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia. Termin wydatków koniecznych oznacza zatem wydatek niezbędny dla korzystania z innego pojazdu w takim samym zakresie

w jakim poszkodowany korzystałby ze swego środka lokomocji gdyby mu szkodę nie wyrządzono. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15 lutego 2019 roku (III CZP 84/18, OSNC 2020/1/6) wskazał z kolei, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu najmu pojazdu zastępczego zmierza do wyeliminowania negatywnych następstw majątkowych doznanych przez poszkodowanego w wyniku uszkodzenia pojazdu i obejmuje rzeczywisty okres pozbawienia poszkodowanego możliwości korzystania ze swojego pojazdu. Odpowiedzialność ta nie ogranicza się do czasu technologicznej naprawy lecz obejmuje wszystkie obiektywne czynniki wpływające na proces naprawy np. możliwości organizacyjne warsztatu naprawczego, obłożenie zamówieniami, dni wolne od pracy, oczekiwanie na części, przekazanie pojazdu do naprawy i jego odbiór, czynności ubezpieczyciela w toku likwidacji szkody. W ocenie Sądu rozpoznającego przedmiotową sprawę nie sposób podzielić przy tym stanowiska, jakoby poszkodowany winien rozpocząć naprawę uszkodzonego pojazdu przed otrzymaniem od ubezpieczyciela informacji o przyjęciu odpowiedzialności za szkody, czy też wypłatą świadczenia. Powyższe wymagałoby bowiem angażowania przez poszkodowanego własnych środków pieniężnych bez gwarancji, że wydatek taki zostanie w przyszłości zrefundowany w całości przez ubezpieczyciela. Na powyższe zwrócił uwagę Sąd Okręgowy w Łodzi, który w wyroku z dnia 24 marca 2017 roku (XII Ga 811/16, L.) podniósł, że „zasadniczo uprawnienie do korzystania z pojazdu zastępczego przysługuje poszkodowanemu od pierwszego dnia wystąpienia szkody i trwa do czasu zakończenia naprawy lub wypłaty odszkodowania. Podkreślić należy, że do momentu podjęcia przez ubezpieczyciela decyzji

o sposobie likwidacji szkody i wypłaty odszkodowania, poszkodowany nie ma obowiązku podejmowania kategoriycznych decyzji co do losów uszkodzonego pojazdu jak

i „kredytowania” z własnych środków pieniężnych kosztów ewentualnej naprawy, czy też zakupu nowego samochodu” (tak również SO w Łodzi w wyroku z dnia 24 marca 2017 roku, XIII Ga 980/16, L.). W realiach niniejszej sprawy pierwsza decyzja o przyznaniu odszkodowania zapadła dopiero w dniu 1 marca 2022 roku (biegły przyjął dzień 2 marca 2022 roku, w którym pozwany również wydał taką decyzję, tym razem z aktualnym numerem rachunku bankowego), a zatem w świetle poczynionych rozważań najwcześniej z dniem

2 marca 2022 roku (i to przy założeniu, że w tym dniu poszkodowana otrzymała tę decyzję) mógł się rozpocząć proces naprawy pojazdu. W takim przypadku naprawa winna się zakończyć w dniu 9 marca 2022 roku (a więc dzień przed datą wskazaną przez biegłego), co jednak i tak daje okres najmu w wymiarze wyższym (37 dni), aniżeli mającym w rzeczywistości miejsce (36 dni). Gdyby zaś liczyć rozpoczęcie prac naprawczych od daty wypłaty odszkodowania (to zgodnie z oświadczeniem z k. 12 nastąpiło 3 marca 2022 roku), uzasadniony czas najmu wynosiłby 38 dni albo 39 dni w zależności od tego, w którym z tych dni możliwe było zamówienie części. W każdym zatem rozpatrywanym przypadku okres najmu wynikający z umowy zawartej przez powoda z poszkodowaną był w pełni uzasadniony.

W świetle przeprowadzonych rozważań Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.755,17 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 kwietnia 2022 roku do dnia zapłaty.

Podstawę żądania odsetkowego powoda stanowi przepis art. 481 § 1 k.c.

i art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. W myśl art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociaż by opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. Natomiast zgodnie z treścią przepisu art. 14 ust. 1 i 2 ustawy, zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie, gdyby jednak wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do

ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym, przy zachowaniu należytej staranności, wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie. W przedmiotowej sprawie termin płatności faktury za najem upływał w dniu 16 marca 2022 roku, z kolei termin na spełnienie roszczenia wynikający z wystosowanego przez powoda wezwania do zapłaty upływał w dniu 7 kwietnia 2022 roku. W takim stanie rzeczy żądanie odsetek począwszy od dnia 12 kwietnia 2022 roku było w całości zasadne.

O kosztach procesu rozstrzygnięto w oparciu o art. 98 k.p.c. zasądając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.422,99 zł, na którą złożyły się: opłata sądowa od pozwu – 400 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w stawce minimalnej – 1.800 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł oraz wykorzystana część zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego sądowego – 205,99 zł. Ponadto Sąd nakazał zwrócić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi: na rzecz powoda kwotę 494,01 zł, na rzecz pozwanego kwotę 700 zł, tytułem niewykorzystanych zaliczek.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji wyroku.